

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 95
din 21.01.2008

Dosar nr: 414/2007

Petiția nr: 7586/23.07.2007

Petent: T E

Reclamat: Ministerul Justiției

Obiect: existența unei diferențe de tratament între judecătorii cu grad de curte de apel promovați în funcții de conducere în cadrul tribunalului comparativ cu judecătorii cu grad de tribunal numiți în funcții de conducere în cadrul acelorași instanțe.

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul ales al petentei

I.1.1. T E Tribunalul

I.2. Numele și sediul reclamatului

I.2.1. Ministerul Justiției, Bdul. Libertății nr. 16, sector 5, București

II. Obiectul sesizării

Petenta arată că există o diferență de tratament între judecătorii cu grad de curte de apel promovați în funcții de conducere în cadrul tribunalului comparativ cu judecătorii cu grad de tribunal numiți în funcții de conducere în cadrul acelorași instanțe.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta consideră că este discriminată prin modul de stabilire a indemnizației de încadrare brute lunare pentru un judecător cu grad de tribunal, care îndeplinește funcția de președinte secție la tribunal, comparativ cu un judecător cu grad de Curte de Apel, care îndeplinește aceeași funcție – de președinte secție la același tribunal.

IV. Procedura de citare

Procedura de citare a fost îndeplinită la data de 28.08.2007, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de

discriminare, republicată. Părțile au fost absente, procedura de citare a fost legal îndeplinită. Ministerul Justiției a solicitat acordarea unui nou termen de audiere, părțile fiind iar citate pentru ziua de 18.09.2007. Părțile au fost absente, procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petenta solicită constatarea existenței faptei de discriminare în ce privește drepturile salariale ale magistraților care dețin grad de Curte de Apel și funcție de conducere la instanța inferioară și ale magistraților care dețin doar gradul de tribunal și funcționează la tribunal și înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii, restabilirea situației anterioare discriminării, în sensul obligării ordonatorilor de credite de a achita drepturile bănești convenite perioadei existenței discriminării.

Petenta invocă dispozițiile art 3 din O.U.G. nr. 27/2006, potrivit cărora *„judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți au dreptul pentru activitatea desfășurată la o indemnizație de încadrare brută lunară stabilită în raport cu nivelul instanțelor sau parchetelor, cu funcția deținută și cu vechimea în magistratură prevăzută de art. 86 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe baza valorii de referință sectorială și a coeficienților de multiplicare prevăzuți în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență”*.

Arată petenta că unui judecător cu grad de tribunal, care îndeplinește funcția de președinte de secție la tribunal, i se stabilește indemnizația de încadrare brută lunară având la bază coeficientul de multiplicare 16,000, iar unui judecător cu grad de Curte de Apel, care îndeplinește funcția de președinte secție de tribunal, i se stabilește indemnizația de încadrare brută lunară având la bază coeficientul de multiplicare 17,000, coeficient de multiplicare corespunzător de altfel gradului de judecător simplu de Curte de Apel.

Punctul de vedere al Ministerului Justiției, exprimat prin **Adresa nr. 94036/17.09.2007**, arată următoarele:

- Potrivit art. 48 din legea nr 303/2004, modificată și completată, promovarea judecătorilor în funcții de conducere la judecătorii, tribunale și curți de apel se face prin concurs organizat la nivel național ori examen, în limita posturilor vacante existente „(1) Numirea în funcțiile de președinte și vicepreședinte la judecătorii, tribunale, tribunale specializate și curți de apel se face numai prin concurs sau examen organizat, ori de câte ori este necesar, de Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.
(2) Pot participa la concurs sau examen judecătorii care au calificativul "foarte bine" la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute de lege.
(8) Numirea judecătorilor care au obținut rezultatul cel mai bun la concurs sau, după caz, au fost declarați admiși la examen în funcțiile pentru care

au candidat se face pe o perioada de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii, o singura data, in condițiile prevăzute la alin. (1).

(9) Numirea judecătorilor in celelalte funcții de conducere se face pe o perioada de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singura data, de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui”.

- Potrivit art 50 din același act normativ, „(1) Pentru numirea in funcții de conducere, sunt necesare următoarele condiții minime de vechime:
 - a) pentru funcția de președinte si vicepreședinte de judecătorie, prim-procuror al parchetului de pe lângă judecătorie si adjunct al acestuia, o vechime de 5 ani in funcția de judecător sau procuror;
 - b) pentru funcția de președinte si vicepreședinte de tribunal sau tribunal specializat, precum si președinte de secție la tribunal, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunal sau al parchetului de pe lângă tribunalul pentru minori si familie, adjunct al acestuia si procuror șef secție al parchetului de pe lângă tribunal sau al parchetului de pe lângă tribunalul pentru minori si familie, o vechime de 6 ani in funcția de judecător sau procuror;
 - c) pentru funcția de președinte, vicepreședinte, președinte de secție la curtea de apel, procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel si adunct al acestuia, procuror șef secție al parchetului de pe lângă curtea de apel, o vechime de 8 ani in funcția de judecător sau procuror.
- (3) Pentru numirea in funcții de conducere, judecătorul si procurorul trebuie sa aibă dreptul sa funcționeze la instanta sau, după caz, parchetul la care urmează sa fie numit in funcția de conducere”
- Conform art 74 alin 1 „Pentru activitatea desfasurata, judecătorii si procurorii au dreptul la o remunerație stabilită in raport cu nivelul instanței sau al parchetului, cu funcția detinuta, cu vechimea in magistratura si cu alte criterii prevăzute de lege”, iar potrivit art. 15 alin 2 din OUG nr. 27/2006, modificată și completată, „Judecatorii si procurorii numiti, in urma concursurilor, in functii de conducere in cadrul instantelor si parchetelor isi pastreaza indemnizatia si celelalte drepturi salariale corespunzătoare funcției de execuție pe care o dețin, dacă acestea sunt mai favorabile”.
- reglementarea prin lege sau printr-un act normativ a unor drepturi în favoarea unor persoane excede cadrul legal stabilit pentru CNCD prin O.G. nr. 137/2000;

VI. Motivele de fapt și de drept

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, are următoarele prevederi relevante:

„Art. 1

(1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege.

(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fata instanțelor judecătorești și a oricărui alt organ jurisdicțional;

b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltratărilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;

c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice;

d) drepturile civile, în special:

(i) dreptul la libera circulație și la alegerea reședinței;

(ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;

(iii) dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română;

(iv) dreptul de a se căsători și de a-și alege partenerul;

(v) dreptul de proprietate;

(vi) dreptul la moștenire;

(vii) dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie;

(viii) dreptul la libertatea de opinie și de exprimare;

(ix) dreptul la libertatea de întrunire și de asociere;

(x) dreptul de petiționare;

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva somajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare;

(ii) dreptul de a înființa sindicate și de a se afilia unor sindicate;

(iii) dreptul la locuință;

(iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale;

(v) dreptul la educație și la pregătire profesională;
(vi) dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive;

f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice.

(3) Exercițarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.

(4) Orice persoană fizică sau juridică are obligația sa respecte principiile enunțate la alin. (2).

Art. 2

(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intra sub incidența legii penale.

[...]

Art. 5

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârsta sau de apartenența sa la o categorie defavorizată.

Art. 6

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;

g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

Art. 7

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pentru motivul că aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârsta, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajaților. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasă, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Art. 8

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea angajaților de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei.

Art. 9

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor ocupaționale în domeniul respectiv, atât timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonanțe, iar aceste măsuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

[...]

Art. 16

Consiliul National pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Art. 17

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngrădită sau influențată de către alte instituții ori autorități publice.

Art. 18

(1) Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

(2) *Consiliul elaborează și aplica politici publice în materia nediscriminării. În acest sens, Consiliul va consulta autoritățile publice, organizațiile neguvernamentale, sindicatele și alte entități legale care urmăresc protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.*

Colegiul Director, analizând atât jurisprudența sa anterioară, cât și prevederile legale, constată că în situația în care se invocă o deosebire, excludere, restricție sau preferință ca rezultat al unei norme juridice, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege, CNCD are competența soluționării cazului respectiv.

Conform art. 2, alin. 4 al O.G. 137/2000, republicată, „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonante, dacă nu intra sub incidența legii penale.” Promovarea unor norme juridice care defavorizează nejustificat un grup de persoane reprezintă un astfel de comportament.

Întrucât petenta a invocat afectarea drepturilor salariale, totodată conform art. 18 alin. 1 al **O.G. 137/2000**, care precizează responsabilitatea Consiliului *„în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării”*, coroborat cu prevederea art. 16 conform căreia CNCD este *„garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte”*, Colegiul director respinge excepția de necompetență a CNCD, ridicată de Ministerul Justiției.

Colegiul director a luat act și de hotărârile instanțelor care au menținut hotărârile Colegiului în domeniul efectelor provocate de norme juridice.

În fond, Colegiul Director a reținut jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 (*Interzicerea discriminării*) al **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, ratificată de **România prin Legea 30/1994**. Curtea a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din **Convenție**, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. Astfel, Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele

între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (18 februarie 1991, FREDIN contra SUEDEI, paragraf. 60, 23 iunie 1993, HOFFMAN contra AUSTRIEI, paragraf. 31, 28 septembrie 1995, SPADEA și SCALAMBRINO contra ITALIEI, 22 octombrie 1996, STUBBINGS și alții contra REGATULUI UNIT, paragraf. 75). În hotărârea dată în cazul THLIMMENOS contra GRECIEI din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

Colegiul Director, analizând atât jurisprudența sa anterioară, cât și prevederile legale, constată că în situația în care se invocă o deosebire, excludere, restricție sau preferință ca rezultat al unei norme juridice, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege, CNCD are competența soluționării cazului respectiv.

Aplicând însă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia statele dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate, statele dispun de o anumită marjă de apreciere și pentru a determina care sunt acele situații diferite care pot fi tratate în mod analog.

Colegiul director a constatat că stabilirea coeficienților de multiplicare se face, de regulă, în mod progresiv, respectându-se ierarhia atât în ceea ce privește nivelul instanței (grad), cât și în ce privește funcțiile deținute în cadrul fiecărei instanțe, plecându-se de la judecător de judecătorie, judecător ce îndeplinește funcții de conducere în cadrul judecătoriei, judecător de tribunal, judecător ce îndeplinește funcții de conducere în cadrul tribunalelor etc.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ridicată de Ministerul Justiției.
2. Faptele prezentate nu reprezintă discriminare conform art. 2 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședintă

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA - Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Data redactării 19.02.2008

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.